

Portret de Sabin Bălașa

Peste numai o lună, la început de vară, maestrul Marcel Guguianu împlinește 89 de ani. Și, cum se mai spune, când atingi 89 deja ai 90, ceea ce pentru Bădia e perfect firesc, de vreme ce, cum mărturisea odată, rămas în viață singurul dintre cei unsprezece copii ai faimosului cofetar Ion Guguianu din Bârlad, tocmai el, "cel mai rău dintre ei și mai nesupus, ca o... femeie!", trebuia să poarte, ca o supremă pedeapsă, această tragică povară a familiei. Iar geniul său artistic, care i-a dăruit o binemeritată recunoaștere internațională, nu poate fi rupt de tragismul unei vieți în care și-a pierdut, rând pe rând, părinții și toți frații! Apoi și mai toți prietenii apropiați, începând cu Ion Vlad, Adrian Dohotaru și Mihai Botez, pentru a urma Nichita Stănescu, Ștefan Iordache și Sabin Bălașa...

În vara lui 2007, Sabin, de care mă lega și pe mine o veche amiciție, m-a sunat pentru a-mi aminti că Bădia va avea o retrospectivă la Dalles, invitându-mă să mergem împreună la vernisaj, mai ales că, spunea el, „Guguianu e în drum spre Rai, pentru opera care l-a făcut deja nemuritor!”

A fost, cu adevărat, o expoziție fabuloasă, dar, paradoxal, cel care s-a grăbit spre Rai avea să fie tocmai nemuritorul Sabin Bălașa! Păstrez, însă, de atunci, o emisiune memorabilă în care ambii artiști mi-au fost invitați, marele pictor elogiindu-l ca nimeni altul pe nu mai puțin celebrul său prieten.... Am rememorat recent acel moment în sanctuarul lui Marcel Guguianu din Ana Ipătescu, unde marele sculptor pregătea lansarea splendidei lucrări „Mărturie despre artă și viață”, o culegere de schițe și aforisme, realizată împreună cu tânăra și talentata sa colaboratoare, jurnalistă Lucia Valentina Stanciu. Iar interviul de mai jos s-a ținut mai degrabă ca o conversație între doi vechi prieteni...

- Cum a fost copilăria de la Bârlad, Bădie?

- M-am născut în cofetăria lui tata, Ion Guguianu, care se afla pe strada Veneticilor, cum se numea atunci. Singurul român cu prăvălie acolo era tata, iar alături era o manufactură a lui Șmil, care Șmil avea și el o fată frumoasă, Betty, cum și eu aveam un frate frumos, îndăgostit de fiica vecinului! Cred că nu trecusem încă de 11 ani, când a intrat în cofetărie Victorlon Popa, bârlădean celebru și amic cu taică-miu. A cerut un pahar cu apă rece și o vișină în șocolată, după care l-a întrebat pe tata: „Măi loane, dar cu Gică și cu Betty cum rămâne? Ce, Șmil nu vrea?” La care tata îi răspunde: „Dracu să-i chieptene!”...

...Și așa s-a născut capodopera „Tache, lanke și Cadâr”, dar chiar era și prăvălia unui turc pe strada Veneticilor ?!

- Bineînțeles, vindea dulcețuri, halva, marmelade...Iar fata chiar era „Betty cea frumoasă”. Toată povestea a fost reală, cu fratele meu Gică!

- La ce școală ai mers în Bârlad, Bădie?

- Tata m-a dat la Școala de arte și meserii „Carol I”, unde am și început să desenez. Mi s-a tras de la directorul școlii, Ioan Rășcanu, fost elev al lui Burdel.

Când am dat la Liceul Codreanu, am fost primul de sub listă, iar atunci profesorul Rășcanu i-a spus lui tata:” Dă țigănușul la mine la școală!” Așa a început totul și apoi sculptura în lemn, care venea inclusiv de la Carol I, care sculpta și el în lemn, în timp ce Regina Elisabeta a făcut „Teatrul Carol”de la Bârlad, care a fost incendiat mai târziu. După școală am fost trimis la liceu, la Galați, unde am studiat cu Carol Schnell, elevul lui Medrea, care m-a și trimis la profesor. Așa se face că la 18 ani am ajuns la Școala de Belle-Arte din București, după absolvirea căreia, ironia soartei, am fost angajat suplinitor taman la Liceul Codreanu, unde nu fusesem primit ca elev, dar unde astăzi se află o sală „Marcel Guguianu”!

- Să nu ardem etapele, Bădie! Ce dascăli ai avut la Academie?

- Unu și unu: Corneliu Baba, G.M. Cantacuzino, Camil Ressu - desenator mare!, Eustațiu Stoenescu și profesorul Dărăscu. Iar la sculptură l-am avut dascăl pe Corneliu Medrea, care venea după Schnell și după primul meu meșter, Dumitru Tarază, la care ucenicisem în școala de la Bârlad.

- Când ai expus prima dată?

- În timpul războiului. Eram stu-

